

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานที่วิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 6

2. การประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน

4. การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 6

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้บัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 ตั้งแต่มาตรา 47 - 51 ดังนี้ (พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. 2546 : 120 – 121)

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ

กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในทุกปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเผยแพร่ให้สาธารณชนได้ทราบ

2. การประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2542 : 1- 8) ได้กล่าวถึงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ให้เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยทุกคนพึงได้รับและมีโอกาสได้พัฒนาจนเต็มศักยภาพของแต่ละคน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ชาติชาย พิมพิไสย (2543 : 4) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยให้สนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทั้งในปัจจุบันและอนาคต

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 171) กล่าวว่า “ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ในมาตรา 22 ใช้คำว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น ความหมายของคำว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการประกันคุณภาพการเรียนของผู้เรียน เอาผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ประเมินจากผู้เรียนเป็นหลัก ประเมินทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้เรียน”

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานพัฒนาเด็กให้ได้มาตรฐานการศึกษา และคุณลักษณะที่หลักสูตรกำหนด เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมจะได้เชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นที่ยอมรับของสังคม

2.1 แนวคิด และหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการดำเนินงานเพื่อให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความหมายดังกล่าวข้างต้น ควรมีการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงาน ตามแนวคิด และหลักการต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริม และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6-10)

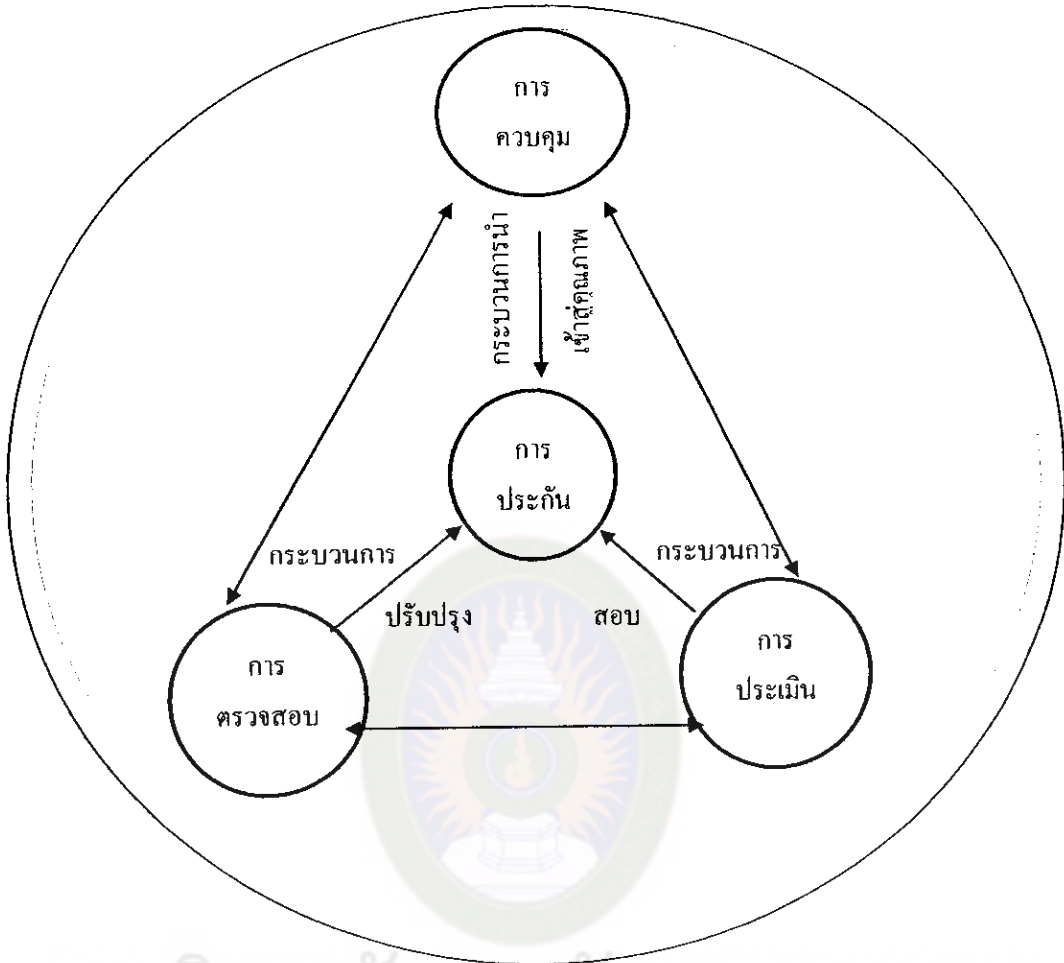
1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control)

(1) การกำหนดมาตรฐาน จัดทำมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจากมาตรฐานกลาง โดยคณะกรรมการ โรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโรงเรียน

(2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยพัฒนาโรงเรียนให้เป็นอย่างองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนากระตุ้นใจให้ผู้ร่วมงาน รู้จักและรักการเรียนรู้อยู่เสมอ เน้นให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดริเริ่ม เพื่อการสร้างสรรค์ปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น มีการสร้างจิตสำนึกของผู้ร่วมงาน ให้เห็นว่าการปรับปรุงคุณภาพจะต้องปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และเป็นหน้าที่ของทุกคนเป็นสมาชิกชมรมทางวิชาการของจังหวัด และเป็นเครือข่ายศูนย์วิทยบริการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสื่อการเรียนการสอน บริหารให้มีคุณภาพ (Quality Management) มุ่งเน้นผลิต (นักเรียน) ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยควบคุมคุณภาพและประเมินตนเองในทุก ๆ กิจกรรมของกระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) PDCA ของเดมมิ่ง ต้องให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (Total Participation) เพื่อให้พลังที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดของทุกคนในองค์กร ร่วมกันพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า และความต้องการที่เปลี่ยนแปลงมีการทำงานเป็นทีมในทุกระดับ เน้นให้ทุกคนมีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลให้ปรับปรุง และสร้างขวัญกำลังใจและเจตคติที่ดี พัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียน ระดมความร่วมมือจากชุมชนและเอกชน

2) การตรวจสอบคุณภาพ หรือการทบทวนคุณภาพภายใน (Internal Audit or Internal School Review) โดยโรงเรียนทบทวนคุณภาพภายในด้านคุณภาพโรงเรียนและคุณภาพการสอนทุกปี และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน ที่กำหนด

3) การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment) โรงเรียนควรกำหนดให้มีการประเมินความก้าวหน้า และประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการของโรงเรียนในทุกๆ แผนงาน แล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุงเป็นแผนปฏิบัติในปีต่อไป ซึ่งสรุปความสัมพันธ์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 80) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

จากแนวคิดดังกล่าว การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหาร จัดการ การศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา โดยการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพการศึกษา และเป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จัด ระเบียบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 แนวคิดตามหลักการบริหาร

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาได้ดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพนั้น ครูและผู้บริหาร จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด จึง ต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติอย่างไร แล้วช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน ช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมุ่งหวัง ให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

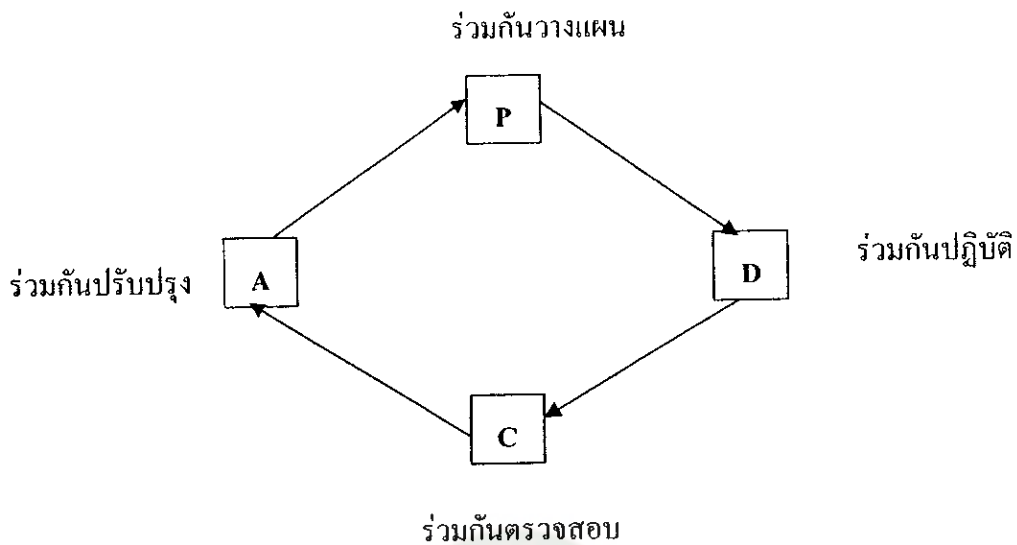
ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยครูและผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคคลภายในจะต้องร่วมกันพัฒนา เด็กอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและมาตรฐานการศึกษา อย่างชัดเจนเหมาะสม วางแผนพัฒนาคุณภาพ และดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงแก้ไข และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ต่อไป

2.1.3 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดที่กล่าว มาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในคือ การที่สถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยให้การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคน ภายในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามและประเมินผล ช่วยกัน คิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพ หรือวงจร PDCA ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนร่วมคิดร่วม ทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียม ความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมกัน วางแผน ร่วมกันปฏิบัติร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังเสนอในแผนภูมิที่ 3 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 10) ต่อไปนี้

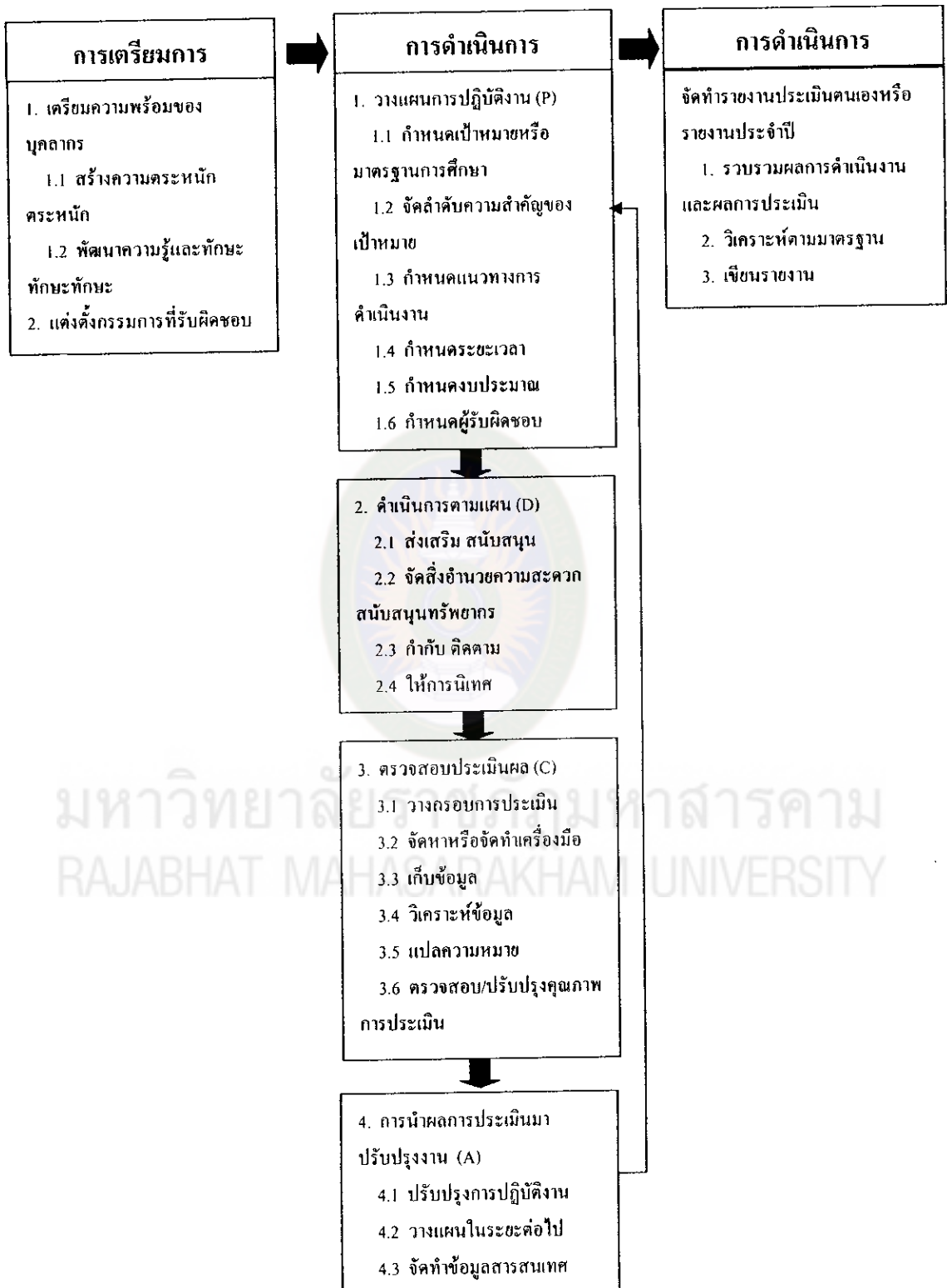

แผนภูมิที่ 3 แสดงวงจร PDCA ของ Deming

ในขั้นตอนของการดำเนินงานจำเป็นต้องช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้องทำอะไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงคุณภาพ (Action) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม ตามวงจรคุณภาพ

การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพคือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวงจรของ Deming กับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังแผนภูมิที่ 4 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 13) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

1. การวางแผน (P) การวางแผนเป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การวางแผนจึงต้องเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะ หรือคุณภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาเป็นเบื้องต้นเสียก่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือทิศทาง สำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (กรมวิชาการ. 2546 : 52)

สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะต้องมีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3-5 ปี ดังแผนภูมิที่ 5 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 18) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่างๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ

ในการวางแผน ได้มีการกำหนดขั้นตอนการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

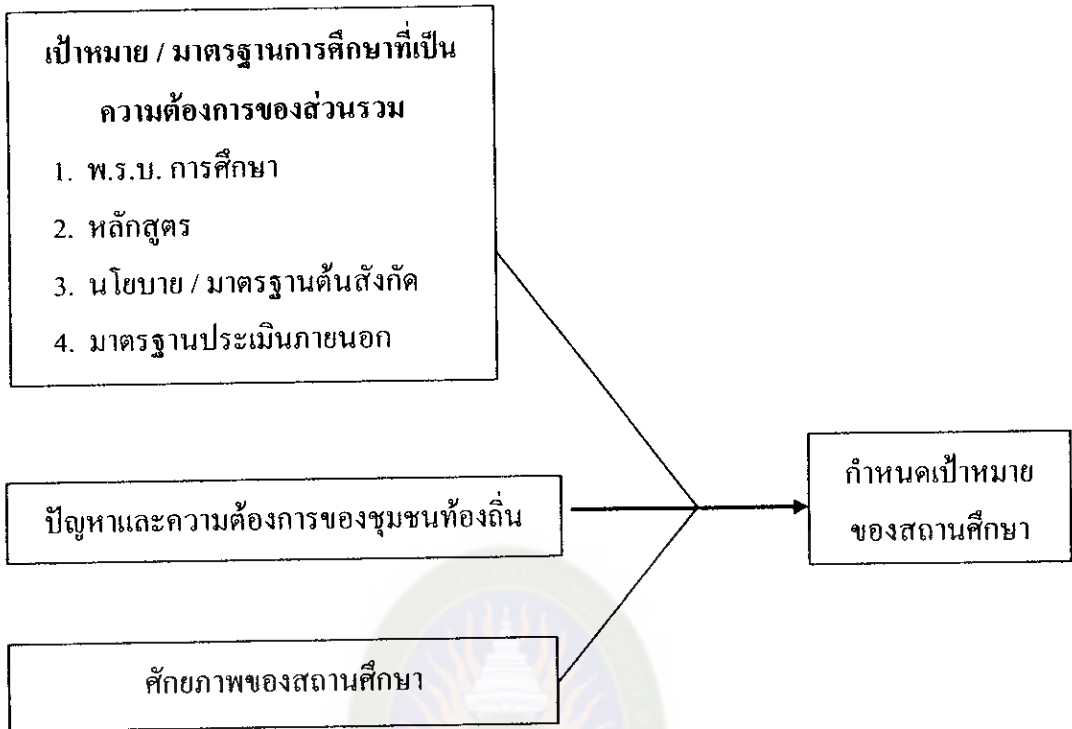
1.1 การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนที่ดีควรเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะ หรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรระบุให้ชัดเจนในธรรมนูญสถานศึกษา แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการ ในการกำหนดเป้าหมาย ควรศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผนข้อมูลต่างๆ ที่ควรศึกษาวิเคราะห์ได้แก่

1.1.1 เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา หลักที่เป็นความต้องการส่วนรวมของสังคมและประเทศชาติ ได้แก่ ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาของไทย ตามกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัด และมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว

1.1.2 สภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นและชุมชน ทั้งในด้านสภาพทั่วไป ปัญหาความต้องการ และแนวโน้มการพัฒนาซึ่งจะเป็นเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะสำหรับสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน เช่น สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนชาวจีน ธุรกิจการค้า อาจกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะที่เกี่ยวกับความรู้ทางภาษาจีน และทักษะทางธุรกิจ สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชนเกษตรกรรมก็กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับความรู้ และทักษะทางการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

1.1.3 ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ที่แสดงภาพของสถานศึกษาตามความเป็นจริง ได้แก่ สถิติข้อมูลพื้นฐานที่แสดงภาพทั่วไป ศักยภาพหรือความสามารถในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายจำเป็นต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลก่อนเป้าหมาย ดังแผนภูมิที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 22) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 6 การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา

1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย จะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากัน เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร และช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสม อาจมุ่งดำเนินการเป้าหมายหลักก่อน แต่เป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเป้าหมายอื่นพร้อมกันไปด้วย

การจัดอันดับความสำคัญอาจทำได้โดยตั้งประเด็นเพื่อพิจารณา เช่น พิจารณาจากความต้องการของส่วนรวมระดับประเทศ ความจำเป็นเร่งด่วน ความต้องการของท้องถิ่น และสถานศึกษาและศักยภาพของสถานศึกษาในการพัฒนาเป้าหมายนั้น แล้วให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแต่ละประเด็นเปรียบเทียบ และปรับอันดับความสำคัญเป้าหมายที่เป็นจุดต้องพัฒนามาก มาเป็นเป้าหมายที่มีความสำคัญมากกว่าได้

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน คือ การนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาทำเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจน การคิดโครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่จำเป็นต้องคิดโครงการให้ได้จำนวนมาก หรือไม่จำเป็นว่าทุกเป้าหมายจะต้องมีโครงการเฉพาะของเป้าหมายนั้น หากสามารถคิดโครงการที่ทำบรรลุ

เป้าหมายที่ต้องการนั้นสำเร็จ และเอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมายอื่นก็อาจขยาย โครงการนั้น โดยจัดกิจกรรมในโครงการนั้นเพิ่ม เป็นการทำงานแบบบูรณาการ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก และยังทำให้สามารถระดมคนและทรัพยากร เพื่อมุ่งดำเนินการ ในเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ดีกว่ากระจายคน และทรัพยากร ไปทำโครงการเล็กๆ น้อยๆ มากมาย

1.4 การกำหนดระยะเวลา ในการทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินงานของ โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนด้วย เพราะจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่างานใดควรดำเนินการให้เสร็จเมื่อไรต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้ สามารถกำกับ ติดตาม ได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

1.5 การกำหนดงบประมาณ การคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความเหมาะสมระหว่างรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย โดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการ ในกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2. การปฏิบัติตามแผน (D)

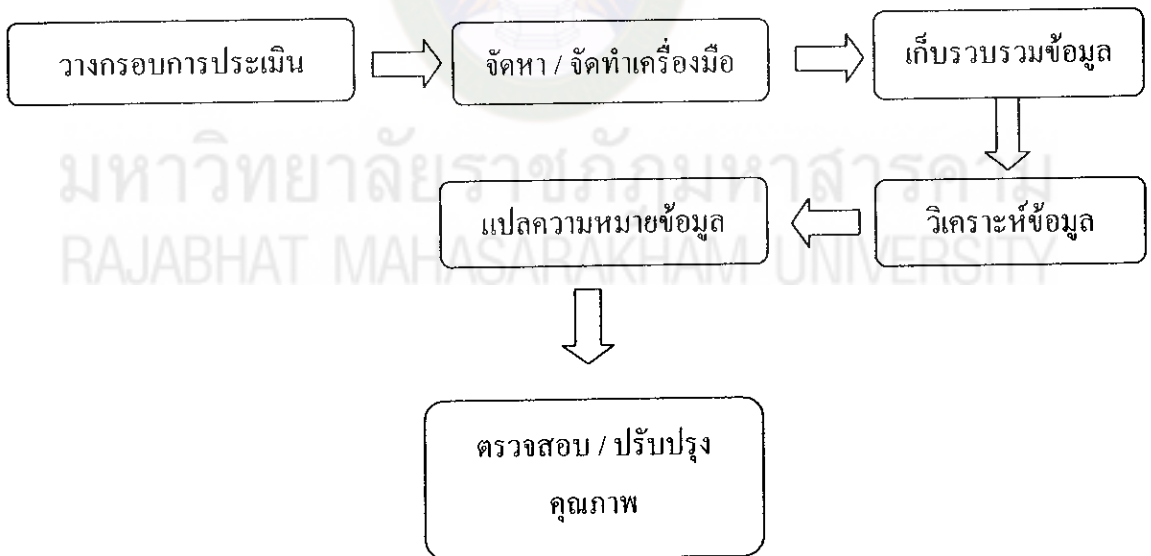
เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรที่ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดไว้ ในระหว่างการดำเนินงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้น ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาคควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนิเทศ กำกับ ติดตามทั้งระดับรายบุคคล และรายกลุ่ม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

ในระหว่างการปฏิบัติงานผู้บริหารต้องกำกับติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ หากมีปัญหาคงต้องให้การนิเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไข การกำกับติดตามมีหลายวิธี ที่เหมาะสมได้แก่ การสอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุมกลุ่ม ให้รายงานความก้าวหน้าเป็นต้น

3. การตรวจสอบประเมินผล (C)

การประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องใดบ้าง ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผล ไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองที่มุ่งหวังพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูกผิด ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดหรือไม่เพียงใด เมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาให้มีการสรุปภาพรวมเพื่อนำผลการพิจารณามาปรับปรุงแก้ไข ในระยะต่อไป

ในแนวคิดของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Evaluation) พบว่า กิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางกรอบการประเมิน การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน ดังแผนภูมิที่ 7 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 30) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 7 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน

รายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การวางกรอบการประเมิน คณะกรรมการควรประชุมร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการวางกรอบการประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินอย่างไร ดังตัวอย่างที่นำเสนอ

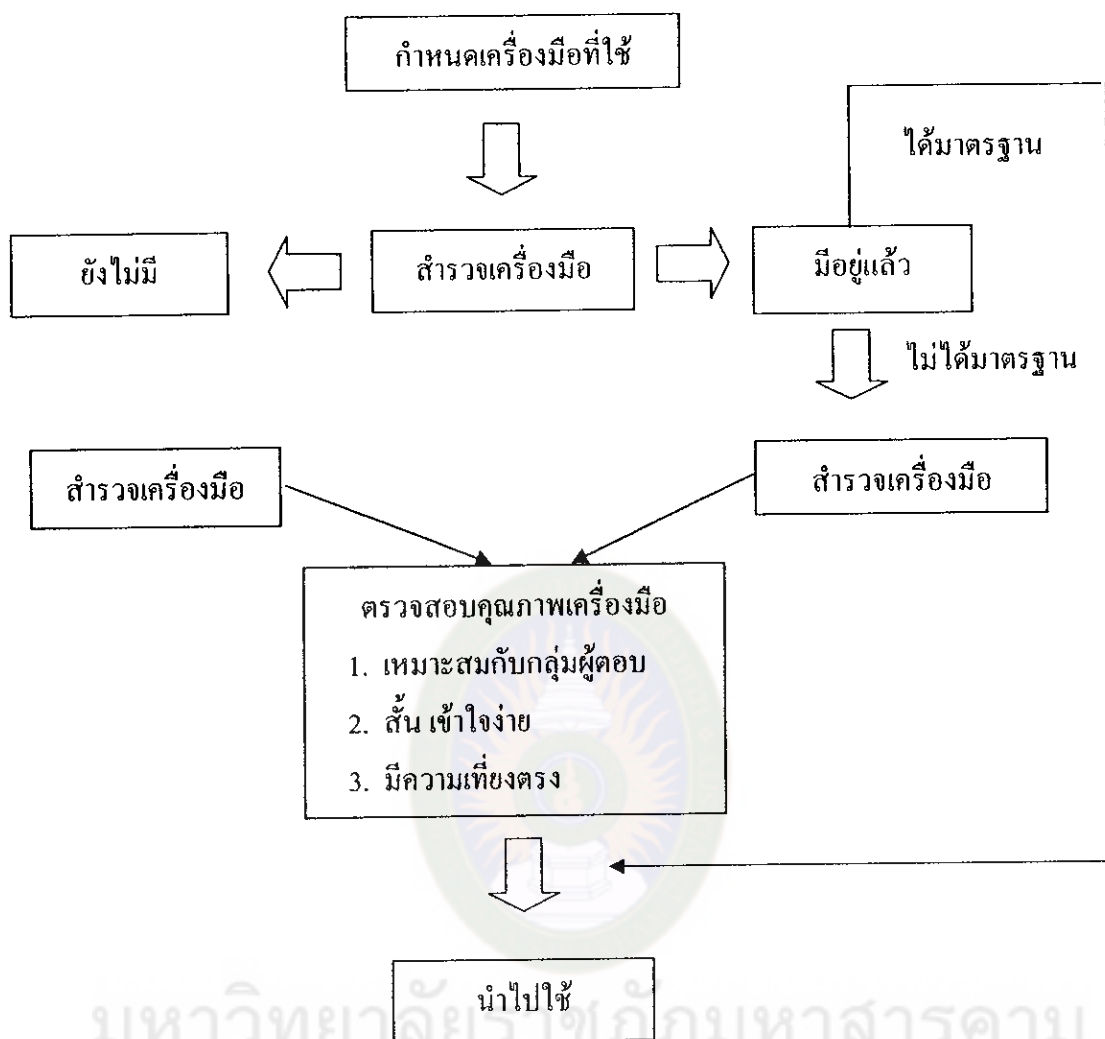
แบบฟอร์มกำหนดกรอบการประเมิน

เป้าหมาย/ มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน	ช่วงเวลาที่ ประเมิน	ผู้รับผิดชอบ ประเมิน

ที่มา : (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 31)

กรอบการประเมินควรจะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดว่าควรประเมินอะไร เรื่องใดมีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ตัวบ่งชี้เหล่านั้นจะต้องใช้ข้อมูลอะไร แล้วสำรวจว่าสถานศึกษามีข้อมูลนั้นแล้วหรือยัง เช่น ข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูง ถ้าลำสมัยต้องเก็บใหม่ จะใช้เครื่องมือชนิดใด จะเก็บข้อมูลจากใคร จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมินช่วงเวลา และผู้รับผิดชอบ เพื่อสะดวกในการกำกับ ติดตาม ของคณะกรรมการและผู้บริหาร

3.2 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ คณะกรรมการประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะใช้เครื่องมือชนิดใดโดยมีขั้นตอนในแผนภูมิที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ 2544 : 32) ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 8 การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ

การประเมินผลภายในอาจใช้เครื่องมือได้หลากหลาย การกำหนดเครื่องมือที่จะใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ที่จะวัด เช่น ถ้าวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาก็อาจ ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหลักและใช้เครื่องมืออื่นๆ ประกอบ เช่น ผลงาน นักเรียน การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ ถ้าวัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ คุณธรรม อาจใช้การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกไว้

นอกจากนั้น ผลงานนักเรียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรียงความ ภาพวาด ตลอดจนการแสดงออก การโต้ตอบ พฤติกรรมของเด็ก สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความสามารถ และพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ควรใช้สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่สำคัญ คือครูผู้สอน เพราะอยู่ใกล้ชิด และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ดังนั้นครู

ควรมีเครื่องมือ เช่น แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมเพื่อช่วยในการสังเกตหรือประเด็นหลักในการวิเคราะห์ผลงานหรือพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อช่วยในการสังเกตและการวิเคราะห์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล อาจพิจารณาจากประเด็นและแนวทางการเก็บข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว 2. เก็บข้อมูลใหม่ (ถ้ายังไม่มีข้อมูลที่ต้องการ) 3. เก็บจากหลายๆ แหล่ง เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ 4. เก็บตามเวลาที่สอดคล้องกับการทำงานปกติ 5. ข้อมูลที่เก็บได้ตลอดมา เช่น พฤติกรรมของผู้เรียน
2. ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 6. ข้อมูลที่เก็บเป็นระยะ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง หรือ อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง 7. ในช่วงเวลาเดียวกัน ไม่ควรระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างพร้อมกันจำนวนมาก 8. ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล
3. ความครอบคลุมของกลุ่มเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 9. ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษา หรือข้อมูลจากผู้ปกครองชุมชนเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 36

การเก็บรวบรวมข้อมูล หากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษา ไม่ควรจัดเก็บใหม่ให้นำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาประมวลผล วิเคราะห์แล้วนำไปใช้ เช่น คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสถานศึกษาควรวางแผน การจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับการทำงานปกติให้มากที่สุด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง น้ำหนัก ส่วนสูงนักเรียน สิ่งที่ไม่ควรกระทำคือ การระดมการเก็บข้อมูลทุกอย่าง ในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก เพราะจะเป็นภาระของผู้เก็บและ ผู้ให้ข้อมูลจึงต้องวางแผนอย่างดีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เก็บได้เร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายซึ่งจะยุ่งยากในปีแรก ๆ แต่ปีต่อไปจะสะดวกขึ้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รับผิดชอบควรร่วมกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูล แต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียนหรือระดับภาพรวมของ สถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใด ดังตารางต่อไปนี้

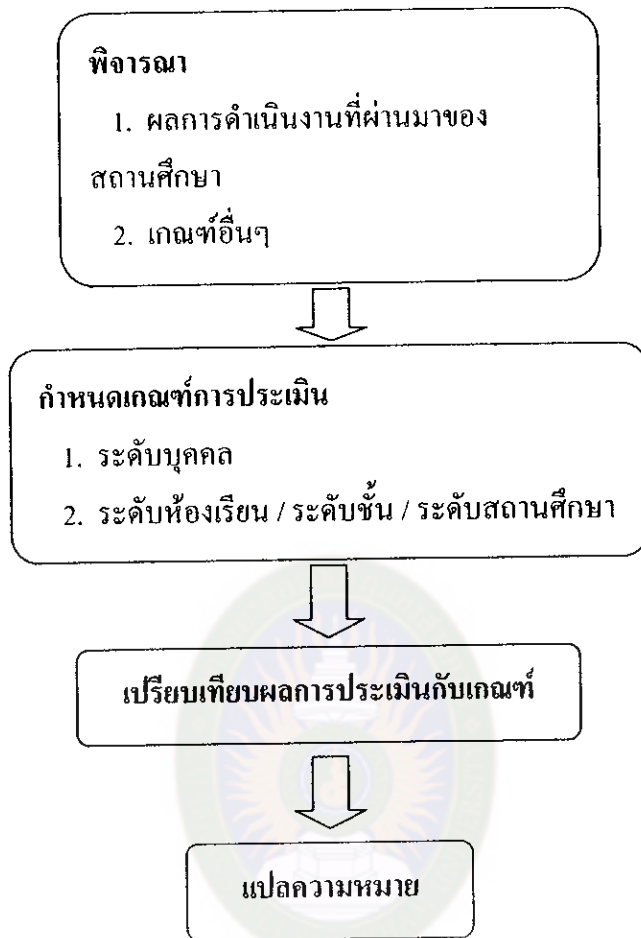
ตารางที่ 2 ตัวอย่างกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน

ระดับการวิเคราะห์	ผู้วิเคราะห์	ช่วงเวลาที่วิเคราะห์
รายบุคคล	ครูประจำวิชา / ครูประจำชั้น	ตลอดเวลา เพื่อปรับปรุงเป็นรายบุคคล
ระดับชั้น / กลุ่ม	หัวหน้าระดับชั้น / หมวควิชา	ภาคเรียนละครั้งเป็นอย่างน้อย
ประสบการณ์ / กลุ่มสาระ	นำผลการวิเคราะห์ของครูประจำชั้น / ครูประจำวิชา มาวิเคราะห์รวม	หรือแล้วแต่จะกำหนด
ระดับภาพรวมของสถานศึกษา	คณะกรรมการ / คณะทำงาน ที่รับผิดชอบ	ตามที่คณะกรรมการ / คณะทำงาน กำหนดอาจจะเป็นภาคเรียนละครั้ง หรือปีละครั้ง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2544 : 38

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การตรวจวิเคราะห์ผลงาน หรือพฤติกรรม เพื่อจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนตลอดเวลา การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนในภาพรวม ถือว่าเป็นการวิเคราะห์ระดับห้องเรียน ระดับวิชา ระดับสถานศึกษา ต้องศึกษาลักษณะของข้อมูลเพื่อหาวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว

3.5 การแปลความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังแผนภูมิที่ 6 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2544 : 43) ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 9 ขั้นตอนการแปลความหมาย

ก่อนที่จะคณะกรรมการจะแปลความหมายของผลการประเมิน จะต้องกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ ตามสภาพของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษาอาจกำหนดเกณฑ์ที่คิดว่าสถานศึกษาทำได้ไปก่อนเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงานแล้วค่อยๆ ปรับให้สูงขึ้น

3.6 การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและการประเมินผลว่า มีความเหมาะสม ถูกต้อง และน่าเชื่อถือเพียงใด ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตาม ตรวจสอบ ในระหว่างการนิเทศ และประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ การปรับปรุง และพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)

เมื่อบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กรรมการที่รับผิดชอบซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำวัน ครูประจำวิชา ผู้บริหาร เพื่อนำผลการตรวจสอบและประเมินไปใช้ เพื่อการวางแผนในระยะต่อไป (กรมวิชาการ 2546 : 53)

การเผยแพร่ผลการประเมิน อาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษาจัดบอร์ด หรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนในระยะต่อไป

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

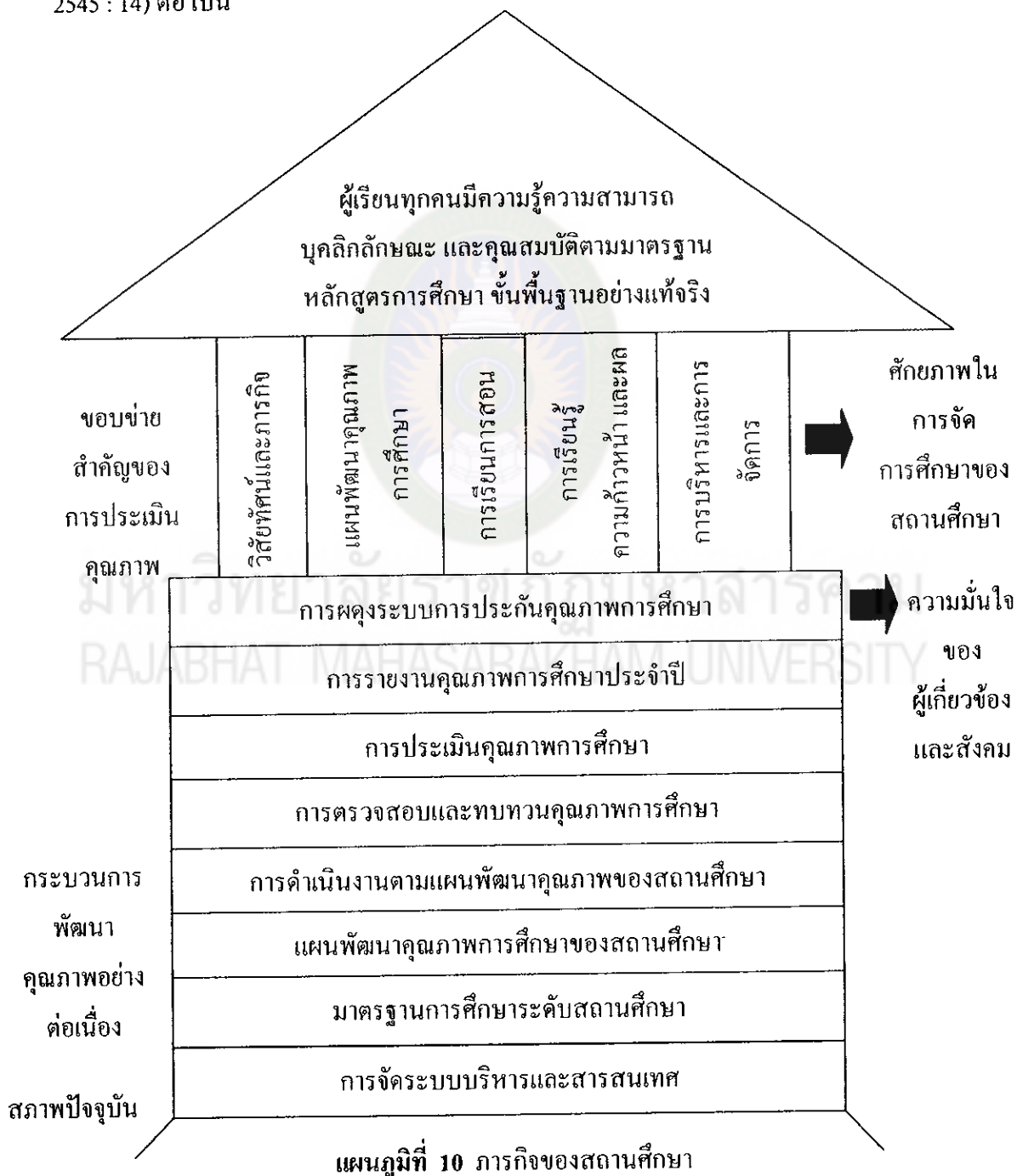
การดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจเร่งด่วนของทุกกรม โดยมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจและมีการนิเทศ แนะนําในเรื่องการประกันคุณภาพ และดำเนินการต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบให้กรมวิชาการรับผิดชอบแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นแผนงานหลักของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีภาระงานที่สำคัญคือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีการประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ประกาศ ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 โดยนายจรูญ ชูลาก ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ลงนามในประกาศไว้ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 36–39)

3.1 ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- 3.1.1 การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ
- 3.1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3.1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.1.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.1.5 การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 3.1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 3.1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

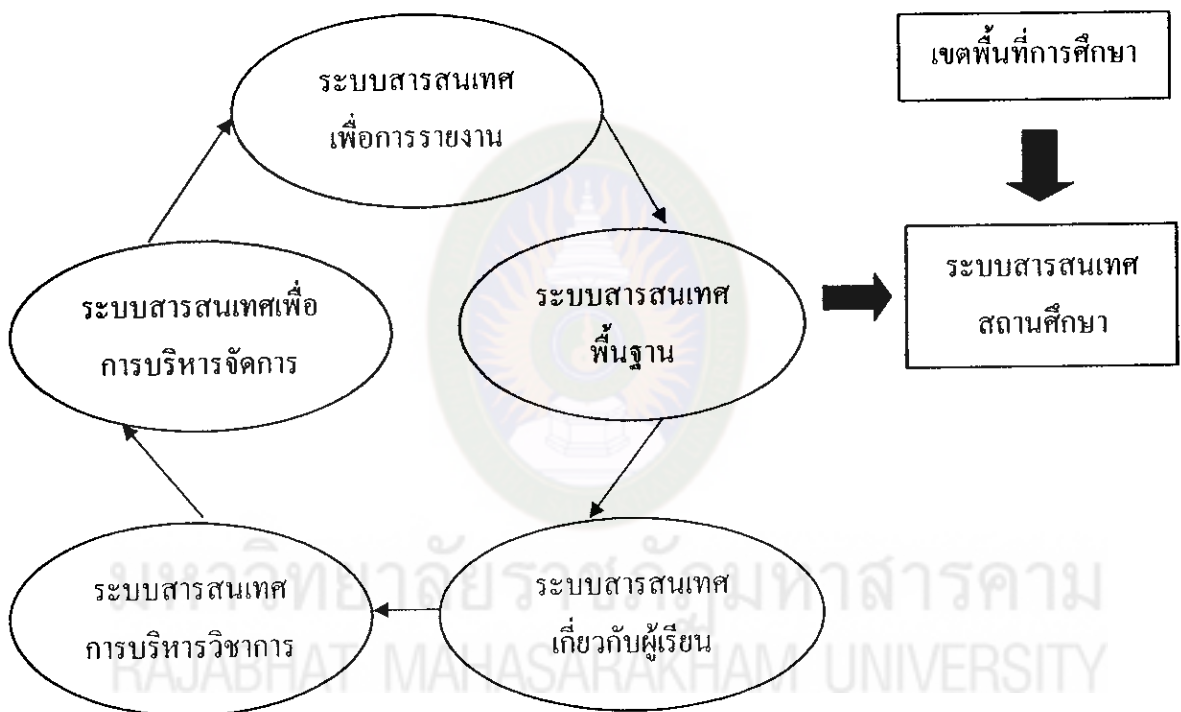
3.1.8 การผุ้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาระงานที่เป็นกระบวนการที่เอื้อต่อการผลักดัน ให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยความศรัทธา การประสานงาน ความร่วมมือ ของทุกคนในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่ท้าทายความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ผู้การพัฒนาคูณภาพการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 20 (กรมวิชาการ. 2545 : 14) ต่อไปนี้

3.2 แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เพื่อให้การบริหาร งานวิชาการ และการบริหารจัดการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างรวดเร็วถูกต้องเกิดความคล่องตัว สถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศ ดังแผนภูมิที่ 11 (กรมวิชาการ. 2545 : 15) ดังนี้

แผนภูมิที่ 11 แสดงระบบสารสนเทศของสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2545 : 15)

ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์ จำแนกได้ดังนี้

- 1) สารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา
  - (1) ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา
  - (2) สภาพการบริหารและการจัดการตามโครงสร้างการบริหารและ
  - (3) สักยภาพของสถานศึกษา
  - (4) ความต้องการของสถานศึกษา
  - (5) แนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น

ภารกิจ

- (6) แนวทางการจัดการศึกษา
- (7) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา/คณะกรรมการ

นักเรียน

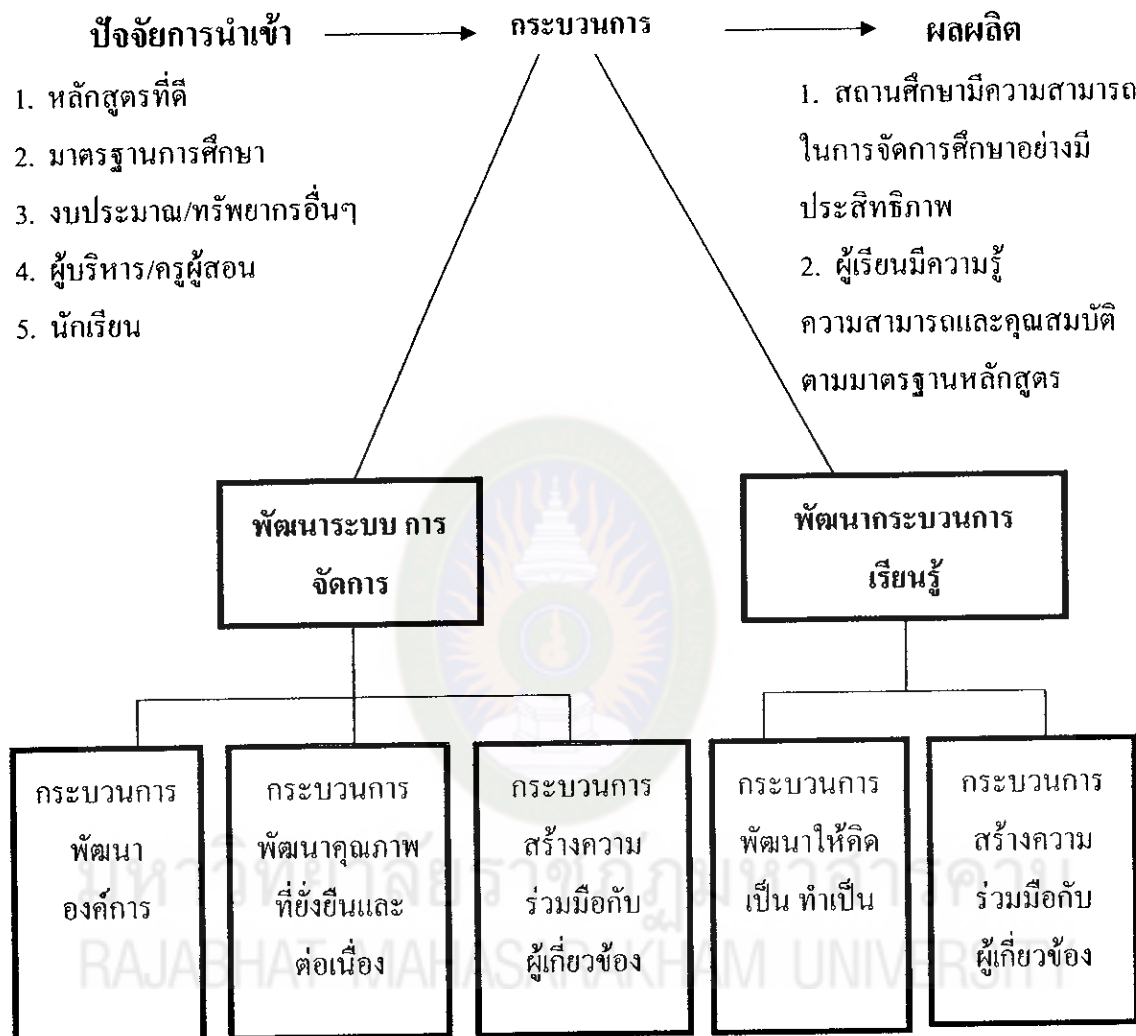
- 2) สารสนเทศที่เกี่ยวกับผู้เรียน
  - (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
  - (2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - (3) ผลงาน และการแสดงออกของผู้เรียน
  - (4) รูปแบบการเรียนของผู้เรียน
- 3) สารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ
  - (1) หลักสูตรและการเรียนการสอน
  - (2) การวัด และประเมินผลการเรียน
  - (3) การพัฒนากิจกรรมแนะแนว
  - (4) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - (5) การวิจัยในชั้นเรียน
- 4) สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
  - (1) สภาพ และบรรยากาศการเรียนรู้
  - (2) ทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - (3) การพัฒนาบุคลากร
  - (4) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน
- 5) สารสนเทศเพื่อการรายงาน
  - (1) คุณภาพผู้เรียน
  - (2) คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน
  - (3) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ
  - (4) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

3.3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

กระบวนการผลิตหรือการพัฒนาการศึกษา สถานศึกษามีภาระงานมากมาย ภาระงานสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ การพัฒนาระบบการจัดการ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังแผนภูมิที่ 12 (กรมวิชาการ, 2545 : 13) ต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาการศึกษาของ

แผนภูมิที่ 12 รูปแบบการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษา คือ การผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจึงต้องดำเนินงานเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาในด้านกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามมาตรฐานหลักสูตร ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545 : 64)

3.3.1 แผนและเป้าหมายการเรียนรู้

- 1) การใช้แผนการสอนโดยยึดหลักสูตร
- 2) การบูรณาการวิชาต่างๆ อย่างเหมาะสม

3.3.2 การจัดการเรียนรู้

1) การจัดการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องความต้องการของผู้เรียน
ทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะ

2) การใช้เวลาอย่างเต็มที่

3) การจัดการสอนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ และเรียบง่าย

4) การตั้งกฎ และมาตรฐานที่ควรปฏิบัติในชั้นเรียน และดำเนินตามกฎ

อย่างสม่ำเสมอ และยุติธรรม

3.3.3 การสอน

1) การแนะนำบทเรียนด้วยความระมัดระวัง

2) การจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และเน้นประเด็นชัดเจน

3) การใช้ข้อมูลย้อนกลับเป็นตัววัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้
เกิดการเรียนรู้

4) การสอนเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้และใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ
เรียนรู้ได้

5) การใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด

6) การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

7) การบูรณาการทักษะในการทำงาน กับการสอนเนื้อหาต่างๆ

3.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครู และผู้เรียน

- 1) ครูคาดหวัง การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงสุด
- 2) การสนับสนุน และส่งเสริมสำรวจให้กำลังใจเพื่อสู่ความเป็นเลิศ
- 3) ความสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่เป็นบวก

3.3.5 ความเสมอภาค

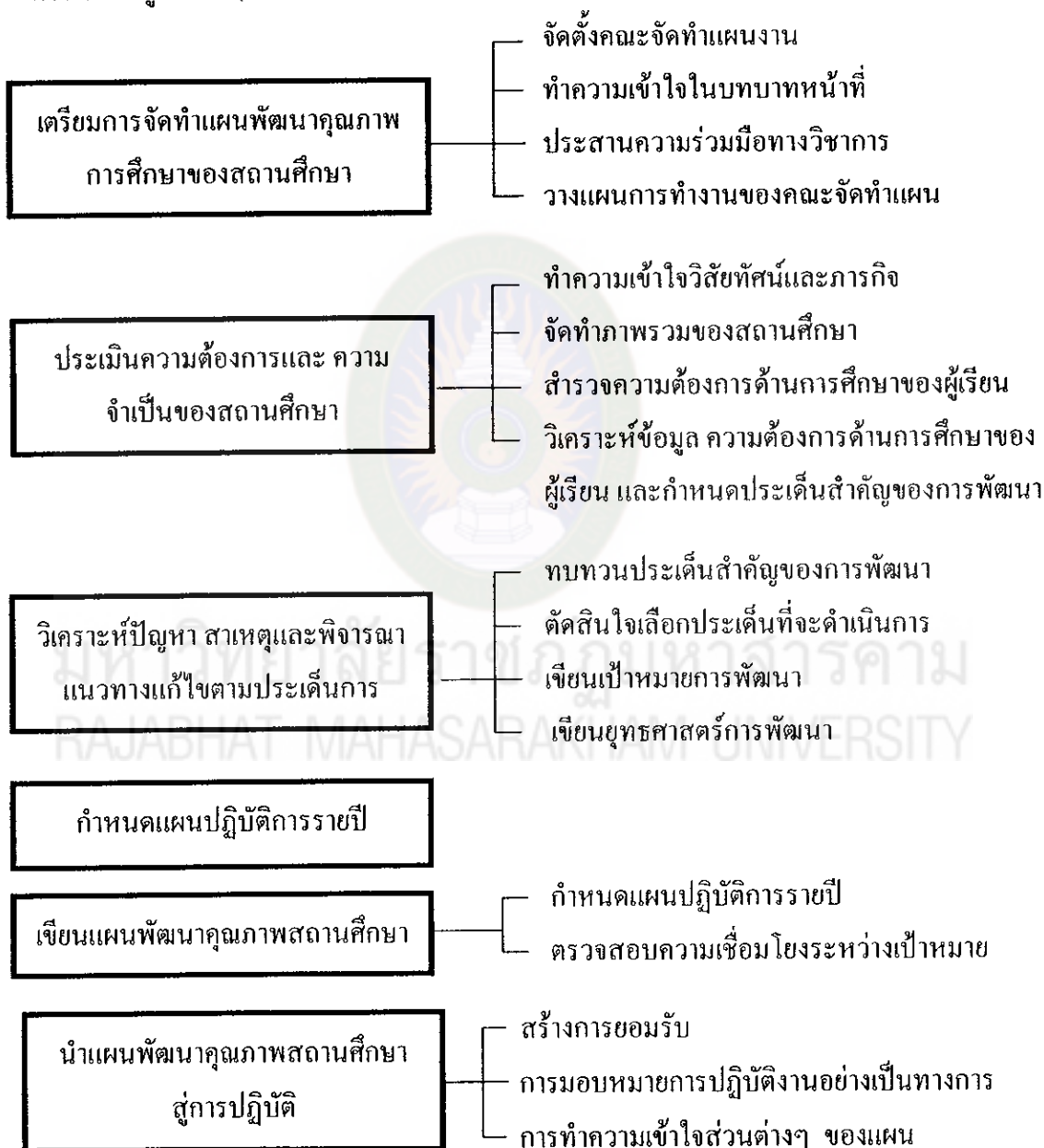
- 1) ดูแลผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือมากเป็นพิเศษ
- 2) การสนับสนุนให้มีความยืดหยุ่นทางสังคมและวิชาการสำหรับ
ผู้เรียนที่มีปัญหา
- 3) การสนับสนุนให้ความหวังใจ เห็นใจแก่ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทาง
สังคม และวัฒนธรรม

3.3.6 การประเมินผล

- 1) การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
- 2) ใช้การประเมินที่หลากหลาย และการทดสอบ

3.4 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

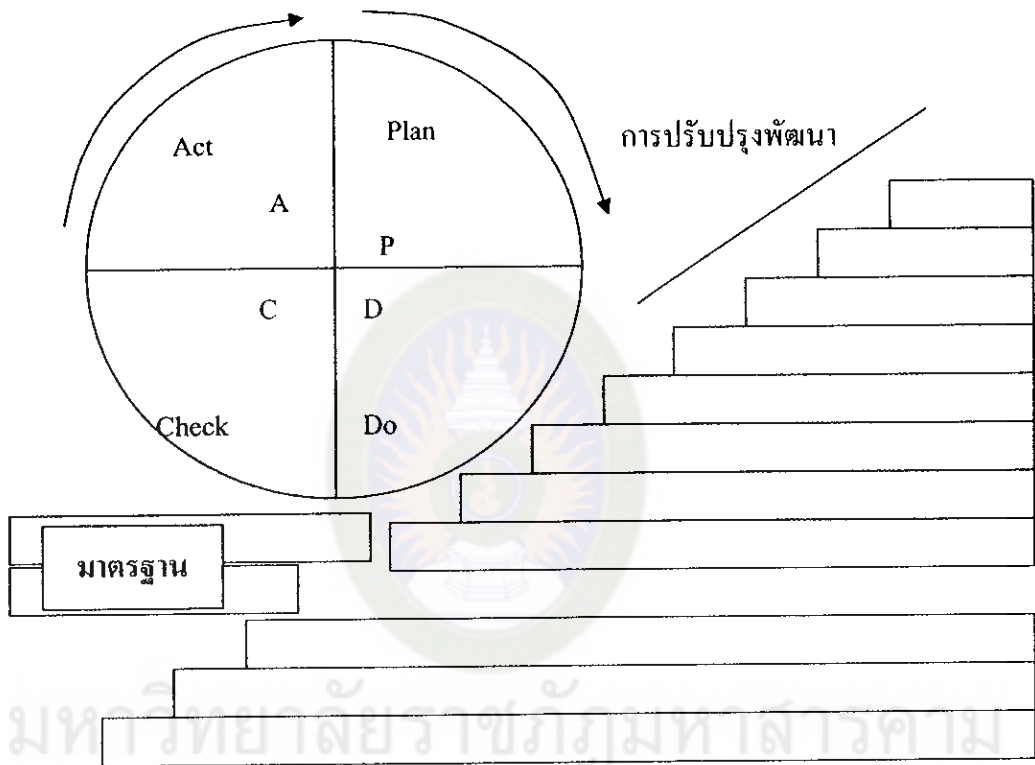
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกรอบงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ทำ ดังแผนภูมิที่ 13 (กรมวิชาการ. 2545 : 26) ดังนี้

แผนภูมิที่ 13 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา

3.5 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วงจรเดมมิง เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งนิยมนำมาใช้ในการบริหารจัดการในการดำเนินงานที่แสดงการทำงานที่สมบูรณ์เป็นระบบดังแผนภูมิที่ 14 (กรมวิชาการ. 2545 : 20) ดังนี้

แผนภูมิที่ 14 วงจรการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากแผนภูมิที่ 24 กำหนดให้ P = แผน, D = การดำเนินงาน, C = การตรวจสอบผล และ A = การปฏิบัติการวางแผนใหม่ ในการดำเนินการโดยใช้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Action) เริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผน (P) เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้น จึงดำเนินการตามแผน (D) ในขณะที่ดำเนินการก็ดำเนินการตรวจสอบ (C) ว่าการดำเนินการ ไปแล้วนั้น นำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไขปรับปรุง (A) แล้ววางแผน ให้การดำเนินงานในข้อต่อไปดีขึ้น และการดำเนินการดังกล่าว จะต้องให้เป็นวงจรตลอดเวลา

3.6 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 9)

1. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตาม รวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อรวบรวมการจัดระบบสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบจากภายนอก ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดสาระสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษา วัตถุประสงค์เป็นสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่วางอยู่บนพื้นฐานความจริง บ่งบอกถึงภารกิจของสถานศึกษา ต้องชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายตามความต้องการของท้องถิ่น

4.2 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแผนที่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างมีระบบ มีความชัดเจนถูกต้อง สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา มีแนวทางกำกับติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจน ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาที่มีอยู่ แล้วเสนอแนวทางเพื่อนำแผนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง รวมทั้งนำเอกสารมาเผยแพร่ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบ และนำไปปฏิบัติ

4.3 การเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นผู้เรียนตามมาตรฐานผู้เรียนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาหลักสูตร สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์และวิธีสอน กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และการตอบสนองของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

4.4 การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนของผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา มีการวัดผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร ผลงานของนักเรียน ระบบการประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้

4.5 การบริหารและการจัดการ เป็นการนำทรัพยากรและวิธีการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีโครงสร้างชัดเจน มีระบบ มีมาตรฐาน เพื่อให้บรรลุผลที่กำหนด มุ่งเน้นที่ผลผลิต ด้วยการสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาและสังคม โดยมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาที่จะเกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง มีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 10)

4.5.1 การวางแผนการดำเนินงานตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการชี้แจงแนวทางการดำเนินการ วิธีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนรู้และเข้าใจ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอบข่าย สาระสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนร่วมกัน วางแผนกำหนดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของทุกคนและภาพรวม

4.5.2 วิธีดำเนินงาน ครูทุกคนดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในตามภาระงานและกิจกรรมของตนเอง ศึกษาและรวบรวมข้อมูล เสนอคณะทำงานเพื่อสรุปเป็นข้อมูลเสนอต่อผู้บริหารต่อไป

4.5.3 การสรุปผลการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการสรุปการดำเนินงานเทียบกับสิ่งที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนาคูณภาพการศึกษาเสนอแนะว่าควรปรับปรุงและพัฒนาอย่างไร

4.5.4 การรายงานข้อมูล ระยะเวลาและวันที่ทำการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาในหัวข้อ ขอบเขต และวัตถุประสงค์ วิธีการ/มาตรฐานที่ใช้ ตรวจสอบ สิ่งที่ทำสำเร็จน่าพอใจและสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง รวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาและเรื่องที่ต้องแก้ไข

4.5.5 การปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และการแก้ไขปรับปรุง เป็นการระบุสิ่งที่กระทำได้ สำเร็จน่าพอใจ และสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง มีการจัดทำบันทึกข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาสิ่งที่ดียิ่งขึ้น และแก้ไขในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง มีการกำหนดเวลาในการปรับปรุง เมื่อแล้วเสร็จ เสนอผู้บริหารอีกครั้ง

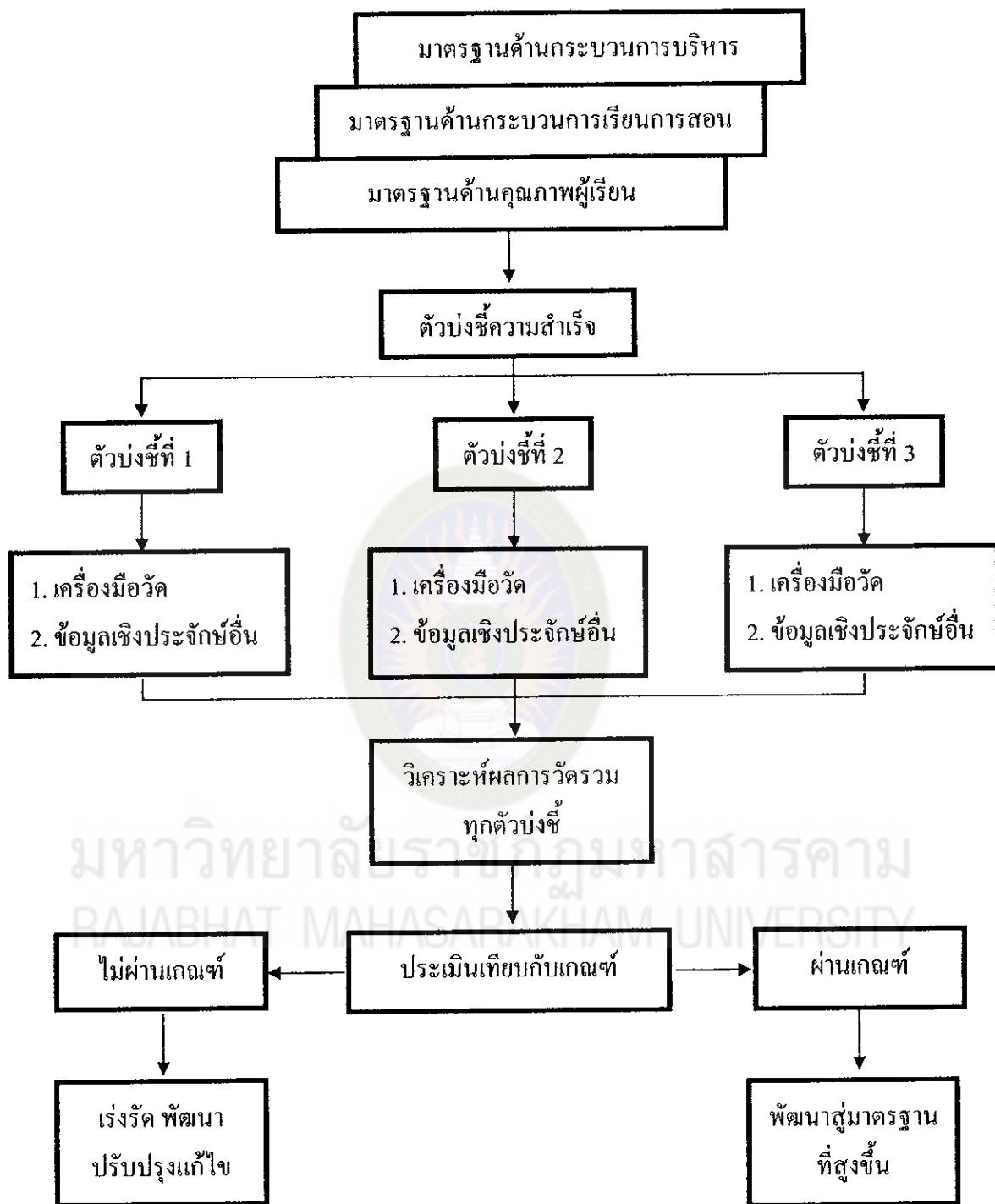
3.7 การประเมินคุณภาพการศึกษา

เมื่อโรงเรียนดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตั้งแต่การจัดระบบ บริหารและสารสนเทศ จนถึงการปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาแล้ว จำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาได้ 2 ลักษณะคือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 38)

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามสาระการเรียนรู้และคุณลักษณะที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกระดับช่วงชั้น ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยเครื่องมือประเมินที่ได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานต้นสังกัดจะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทุกโรงเรียน เพื่อเทียบเคียงผลการประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานกลางและยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

2. การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานศึกษา โดยโรงเรียนต้องดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานสถานศึกษาที่ร่วมกันกำหนดในทศมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ดังแผนภูมิที่ 15 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 39) ดังนี้

แผนภูมิที่ 15 ขั้นตอนของการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน

3.8 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการรายงานประจำปี หรือ รายงานประเมินตนเอง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะรายงานคือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 42)

1. เพื่อแสดงภาวะความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป
3. เพื่อให้สถานศึกษา มีข้อมูลดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เตรียมความพร้อมที่จะรับการประเมินจากองค์กรภายนอกต่อไป

การกำหนดรูปแบบของการรายงานผลการประเมินภายในสถานศึกษา เป็นการรายงานให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงสภาพ และผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของการสื่อสาร รูปแบบของการรายงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การประเมินศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 41)

1. รูปแบบการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาให้พิจารณาตามที่โรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม ไม่มีรูปแบบตายตัว แต่โรงเรียนควรออกแบบให้สอดคล้องกับการรายงานผลการประเมินตนเองที่โรงเรียนจัดทำ เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดในแต่ละปี
2. รายงานการประเมินตนเอง ควรมีเนื้อหาโดยสังเขป อ่านเข้าใจง่าย กระชับ สามารถนำข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพประกอบ หรือนำเสนอรูป แผนภูมิ กราฟ ตาราง ตามที่เห็นว่าเหมาะสม
3. การขอรับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินภายนอก ควรมีการจัดทำบทสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนในช่วง 5 ปีด้วย
4. สำหรับเอกสารอ้างอิง ซึ่งจะเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลที่คิดว่ามีความสำคัญ และจำเป็นให้บรรจุในรายงานผลการประเมินตนเอง (ฉบับสมบูรณ์)

4.2 หลักฐานอ้างอิงที่คิดว่าสำคัญ แต่ไม่สามารถจะบรรจุผลในรายงานประเมินตนเองได้ สถานศึกษาอาจจัดทำเป็นเอกสารประกอบรายงานการประเมินตนเองได้

5. รายงานผลการประเมินตนเองที่ใช้ในโรงเรียน สามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม แต่สำหรับการจัดทำบทสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อเสนอคณะกรรมการประเมินภายนอก ควรมีความยาวไม่เกิน 20-30 หน้า

เนื่องจากรายงานการประเมินผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเอกสารที่บ่งบอกถึงสถานศึกษา และผลการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องมีสาระสำคัญของรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 44-45)

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

- 1.1 ชื่อสถานศึกษา สถานที่ตั้ง ระดับ/ประเภทที่เปิดสอน
- 1.2 โครงสร้างการบริหารองค์กร
- 1.3 จำนวนครู/จำนวนนักเรียนปัจจุบัน
- 1.4 วิสัยทัศน์และภารกิจ
- 1.5 ภาพรวมของสถานศึกษา

2. สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนด

2.2 ผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงาน กิจกรรมสำคัญของสถานศึกษาที่จัดให้ผู้เรียน และชุมชนในด้านต่างๆ

2.4 ความสำเร็จและความภาคภูมิใจของสถานศึกษาที่สร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษา

2.5 โครงการพิเศษที่จัดได้ผลดีเด่น

3. สภาพและผลการพัฒนาสถานศึกษา ตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์

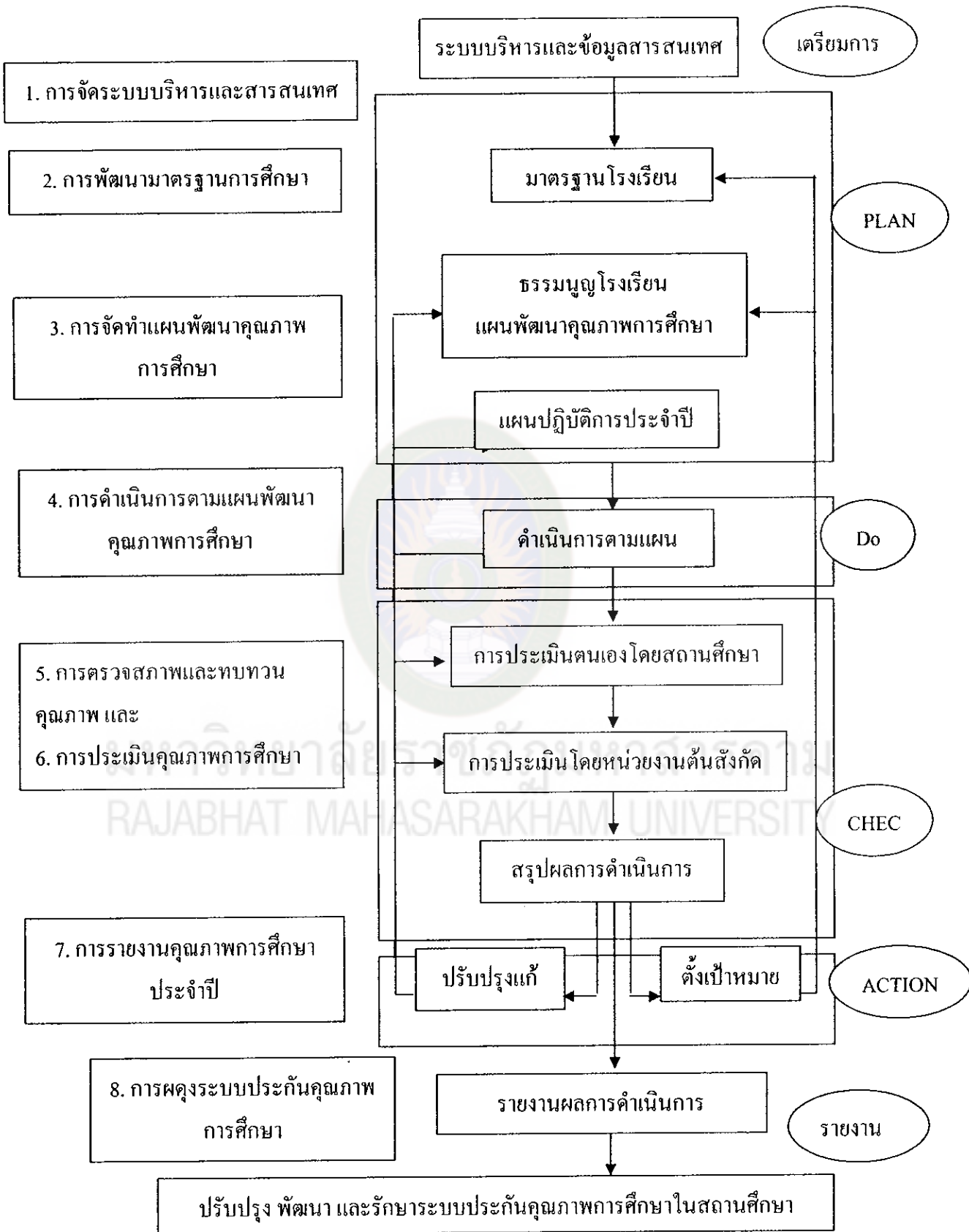
3.1 คุณภาพผู้เรียน

- 3.2 คุณภาพการเรียนการสอน
- 3.3 คุณภาพการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3.4 การบริหารจัดการสถานศึกษา
- 3.5 การพัฒนาบุคลากร
- 3.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน
- 3.7 ทรัพยากร งบประมาณ
4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป
  - 4.1 สรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ตามที่
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากำหนดในรอบปี
  - 4.2 สรุปประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 4.3 แนวทางการพัฒนาในปีถัดไป

3.9 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเสร็จสิ้นแล้วนั้น โรงเรียนจะต้องทำการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยสามารถดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะคือ

1. ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ทบทวน และประเมินผลการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา ทั้งในช่วงก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ
2. ทำการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
3. นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิที่ 16 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 44) ดังนี้

แผนภูมิที่ 16 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4. การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1-2)

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ องค์กรปกครองท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับบุให้เป็น หน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย กระทรวงศึกษาธิการ ได้ กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 175 เขต ในเบื้องต้นและ กำหนดโครงสร้างสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่มงาน ดังนี้

12.1 กลุ่มอำนวยการ

12.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล

12.3 กลุ่มนโยบายและแผน

12.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

12.5 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

12.6 กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

การดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นภารกิจเร่งด่วนของทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีการสร้างความรู้ ความ เข้าใจและมีการนิเทศแนะนำในเรื่องการประกันคุณภาพ และดำเนินการต่อเนื่อง สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 จึงมอบให้กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา รับผิดชอบแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นแผนงานหลักของการปฏิรูปการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีภาระงานที่สำคัญคือ งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา งานส่งเสริม และประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา และ งานศึกษาค้นคว้า วิจัย มาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานส่งเสริม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2. 2547 : 30-35)

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1.1 ศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจนกฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน

1.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐาน พร้อมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

1.5 ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

1.6 ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา

1.7 นิเทศ ติดตามการจัดสร้าง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

2. ผลสำเร็จที่คาดหวัง สถานศึกษามีความสามารถในการจัดสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1.1 จัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 นิเทศสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการประเมินตนเอง

1.3 ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

1.4 จัดตั้งคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ

1.5 จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.6 จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.7 จัดทำเอกสารเผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มาตรฐานจากคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.8 นิเทศ กำกับ ติดตามสถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

2. ผลสำเร็จที่คาดหวัง สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้รับการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยวิธีการประเมินตนเอง และจาก คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

1. ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเองและจัดทำรายงาน การประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.2 พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.3 ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สม ศ.)

1.4 ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) เพื่อกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

1.5 ประสาน ติดตามผลการประเมินภายนอก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลสำเร็จที่คาดหวัง สถานศึกษาทุกแห่งมีความพร้อมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก

งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก สถานศึกษาของแต่ละหน่วยงาน

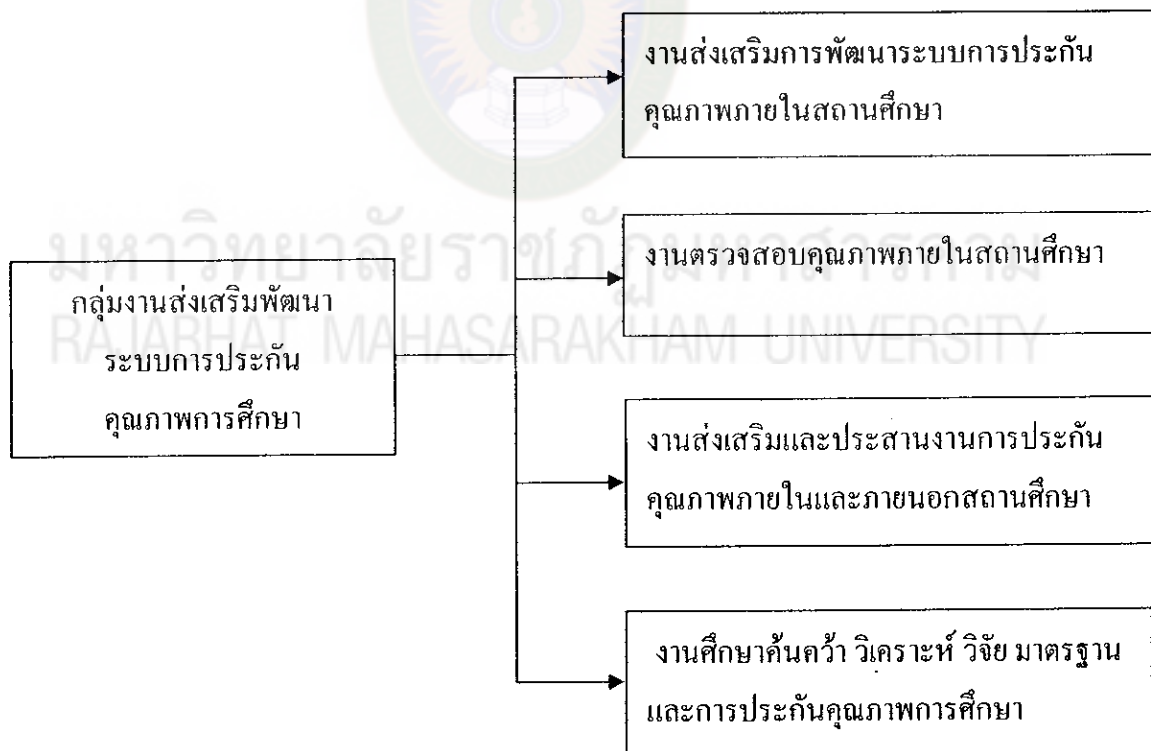
1.2 ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา นำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

1.5 นิเทศ ติดตามการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา และนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ผลสำเร็จที่คาดหวัง สถานศึกษาทุกแห่งนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิที่ 17 (สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. 2547 : 35)

แผนภูมิที่ 17 แนวการดำเนินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ประจันต์ เขาทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ใน 17 มาตรฐาน โดยภาพและจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในมาตรฐานโรงเรียนเกณฑ์เด็กในวัยศึกษาภาคบังคับได้บรรลุเป้าหมายและได้เรียนสม่ำเสมอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

ประยูร ขวนยี่ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ มีระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้านทั้ง 7 อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการปฏิบัติงาน 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านธุรการ ด้านการปกครอง นักเรียน และด้านโรงเรียนกับชุมชน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 – 10 ปี มีระดับปัญหาการปฏิบัติงานด้านธุรการอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานวิชาการ การบริหารอาคารสถานที่ งานบริการ การบริหารทั่วไป โรงเรียนกับชุมชน งานปกครองนักเรียน และงานธุรการ
2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกันและประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จำเริญ ใจสำคัญ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เกตุ วิเศษชุมพล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร โดยส่วนรวม และผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาการปฏิบัติในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีปัญหาดังกล่าวโดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาด้าน โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการสอนมากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินคุณภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า

1. ผลการประเมินสมรรถภาพทางกาย พบว่า นักเรียนมีปัญหาทางพฤติกรรมและนักเรียนสมาธิสั้น สามารถปฏิบัติได้ดี ส่วนนักเรียนออทิสติก ปฏิบัติได้ต่ำกว่านักเรียนกลุ่มอื่น

2. ผลการประเมินสมรรถภาพการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ทางร่างกาย และทางการได้ยิน มีผลการประเมินใกล้เคียงระดับสูง ส่วนนักเรียนออทิสติก นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และเด็กสมาธิสั้น มีผลการประเมินต่ำกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ครูจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ที่จำเป็น รวมทั้งวิธีสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

3. ผลการประเมินสมรรถภาพการใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนที่บกพร่องทางการเห็น มีผลการประเมินสูงกว่านักเรียนประเภทอื่น นักเรียนออทิสติก มีผลการประเมินต่ำสุด

เฉลิม มั่งมั่งกลาง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการวางแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน มีปัญหาการวางแผนการ

บริหารงานในโรงเรียน โดยภาพรวมและเป็นรายชั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพสถานภาพต่างกันและปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการวางแผนการบริหารงานในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายชั้นตอน 4 ชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดของโรงเรียนต่อการมีปัญหาดังกล่าว

สุพัฒน์ พรหมวัง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ครูโดยส่วนรวม มีสภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยส่วนรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ครูโดยส่วนรวมมีปัญหาดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการดำเนินงานและมีปัญหาดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

บัญชา เมืองศรีมาตย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น โดยภาพรวมและรายมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหาร หัวหน้างาน และครู อาจารย์ มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและมาตรฐาน 5 มาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานมากกว่าครู อาจารย์ และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นมากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่อการมีความคิดเห็นของข้าราชการครู

ชวลิต ศรีพวงผลาพันธุ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า

1. ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานมีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับสูงสุด ด้านประกันความปลอดภัยอยู่ในอันดับต่ำสุด

2. ข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกันมีระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน เฉพาะด้านการประกันประสิทธิภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5 ถึง 10 ปี มีปัญหามากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

นิยม โนนศรีชัย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม และจำแนกตามขนาดโรงเรียนและสถานภาพตำแหน่งเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน 5 ด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเห็นว่ามี การปฏิบัติงานมากกว่าขนาดเล็ก

ประวดี สุทธิประภา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า

1. โรงเรียนนาร่องการประกันคุณภาพการศึกษา เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนรายด้าน 2 ด้านมีการปฏิบัติในระดับมากคือ ด้านที่ 1 และด้านที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ และด้านการปฏิบัติตามระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีการปฏิบัติ

โดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่ 2 มีการปฏิบัติในระดับมาก โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่ 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่ 2 และด้านที่ 4 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานสารสนเทศทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ในโดยภาพรวมและด้านที่ 3 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

สมพงษ์ โศกเปลือย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผู้เรียน

2. ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอก โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรและด้านการจัดการ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมเรียงตามลำดับความสำคัญ ควรดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากร การจัดการ วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณตามลำดับ

ประกาย บัตรศิริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสภวิทยาเขตพุทธมณฑลอีสถาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. บุคลากรโดยรวม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและ 6 ขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ยกเว้นบุคลากรโดยรวม เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานขั้นตอนการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

การศึกษาในระดับจังหวัด บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก และบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลาง เห็นว่าการดำเนินงานโดยรวมและ 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นคณะกรรมการประเมินระดับจังหวัด เห็นว่าการดำเนินงานขั้นตอนการศึกษาและการเตรียมการ อยู่ในระดับมาก และบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลาง เห็นว่าการดำเนินงานขั้นตอนการศึกษาและการเตรียมการ และขั้นตอนการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับจังหวัด เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นโรงเรียนมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและ 6 ขั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลาง เห็นว่าการดำเนินงานมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก

4. มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดโรงเรียนและสถานภาพ ต่อการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขั้นตอนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และขั้นตอนการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

วิโรจน์ ค้อไผ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน และขนาดโรงเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาตรฐานเช่นเดียวกัน

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานตามมาตรฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก จำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่

3. โดยภาพรวม พบว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและขนาดโรงเรียนต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน คือ ควรให้ผู้บริหารและครูร่วมกันในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา เพื่อวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ควรสนับสนุนให้คณะครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น และควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน

สมบัติ เทพวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคายพบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยด้านผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกันทุกคู่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แพร์รี่ (Pratt, 1997 : 2783-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมเนียมโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การจัดธรรมเนียมโรงเรียนว่า มีนโยบายต่อการปฏิรูปการศึกษา การพัฒนายุทธวิธีในการประยุกต์ใช้ธรรมเนียมโรงเรียน ผลวิจัยพบว่า แต่ละธรรมเนียมโรงเรียนจะต้องมีการจัดการเรียนการสอน และประเมินตามเกณฑ์ของตนเอง ธรรมเนียมโรงเรียนเป็นตัวกำหนดทางเลือกของโรงเรียนเพื่อบริการชุมชน และประเด็นการปฏิรูปโรงเรียน บ่งชี้ถึงความสอดคล้องในธรรมเนียมโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยการบริหาร ความเป็นอิสระของโรงเรียน การประเมินผลมีความเชื่อถือได้ ในการประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน และการกำหนดมาตรฐานในการทดสอบ

ทัฟฟ์ (Taff, 1998 : 2468 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่กับประสิทธิภาพของโรงเรียนในชนบทและโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า ครูที่รับรู้ว่ามีประสิทธิภาพดี จะรับรู้ว่าคุณสมบัติโรงเรียนมีความเป็นผู้นำทางการจัดกิจกรรมเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ส่วนครูที่รับรู้ว่ามีประสิทธิภาพไม่

ดีก็จะรับรู้ว่าคุณบริหารโรงเรียนไม่มีความสามารถในการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แพทริกและจอห์น (Patrick and John. 1997 : 11-12) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในการเพิ่มลักษณะรูปแบบในการตรวจสอบมาตรฐาน โดยรูปแบบการประกันคุณภาพของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย แต่ละสถาบันส่วนมากจะใช้การปฏิบัติตามการตรวจสอบมาตรฐาน โดยใช้การตรวจสอบด้วยวัฒนธรรมและการตรวจสอบการทำงานอย่างต่อเนื่องและยึดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน รวมถึงการตรวจสอบพื้นฐาน ค่านิยมของสถาบัน ส่วนด้านการประเมินผล มีการพัฒนาการประเมินผลการควบคุมตรวจสอบและนโยบายโครงสร้างที่เปลี่ยนไป

อิงกลัสบี (Inglasbe. 1998 : 253) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถและผลสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน คุณภาพของพอร์ต โพลีโอ และ โปรแกรมพอร์ต โพลีโอ กระบวนการประเมินใน โปรแกรมการศึกษาในวิทยาลัยเอกชนขนาดเล็ก โดยศึกษาพอร์ต โพลีโอ 6 โปรแกรม คือ ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง การตัดสินใจที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญการประเมินผลการสอน การเป็นผู้นำ การร่วมมือ ความน่าเชื่อถือและความรับผิดชอบ ผลสะท้อนกลับจากการใช้พอร์ต โพลีโอและความจำ การประกันคุณภาพนักเรียน และการประกันความสามารถของนักเรียนในการทดสอบ และความเข้าใจในการประเมิน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้โปรแกรมพอร์ต โพลีโอ ประสบผลสำเร็จมากกว่ากระบวนการประเมินโดยโปรแกรมการศึกษาอื่น ๆ และอันดับความสามารถ และการช่วยเหลือตนเองของนักเรียน ในการ ไปถึงจุดหมายหรือความสำเร็จ คุณภาพพอร์ต โพลีโอและทัศนคติ 4 ข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ฮิวคูล (Huequi. 1998 : 857) ได้สรุปพฤติกรรมการบริหารงานโรงเรียน ประถมศึกษา รัฐมอนทานา ประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับองค์ประกอบของภารกิจหลัก 6 ด้าน คือการจัดการและการบริหาร สถานภาพและความชำนาญการบริหารงานกิจการนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ธรรมชาติและโอกาสในการบริหารและการจัดให้มีการอำนวยความสะดวกอื่นๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 312 โรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมและรายด้าน 6 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้ง พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จากการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปได้ว่า ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกันอาจเป็นปัจจัย

ที่ส่งผลให้ระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดโรงเรียนที่จำแนกตามจำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนด จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนรวมทั้งปริมาณงานตามภารกิจของโรงเรียนอาจส่งผลต่อระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ เช่น ผลการวิจัยของศิริินทร์เวชวงษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดโรงเรียนกับสถานภาพต่อการติดตามการปฏิบัติการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยรวม 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จำลอง ภู่อ่าง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศทางการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ ตำแหน่งและขนาดโรงเรียน ต่อการแก้ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย บัตรศิริมงคล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตพุทธมณฑล อีสาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่ามีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดโรงเรียน และสถานภาพ ต่อการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมและ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ขั้นตอนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน และขั้นตอนการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก และสอดคล้องกับ

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยหลายชิ้น เช่น สมบัติ เทพวรรณ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่าผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกันทุกคู่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน สอดคล้องกับ สากล นิมวงษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของ ผู้บริหารงานโรงเรียน

ประถมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี พบว่าความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลจากวิจัยของ ประถมพร เพ็ชร โปลี (2548 : บทคัดย่อ) พบว่ามีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งต่อระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน ของบุคลากรในสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีต่อระดับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวม และรายด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY